

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	обов'язкова	Форма навчання:	денна
Освітній ступінь:	магістр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	073 Менеджмент		
Освітня програма:	Менеджмент. Управління закладом освіти		
Рік навчання:	1	Семестр:	1
Кількість кредитів (годин):	5 (150 год.: 24- лекції; 24- семінарські; консультація 2; 100 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Степанова Катерина В'ячеславівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор економічних наук, доцент, професор кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Робочий e-mail: kafedra.uptd@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: понеділок, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент. Управління закладом освіти» та спрямована на формування і розвиток загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у відповідності до державного стандарту підготовки магістра зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент. Управління закладом освіти». Необхідність вивчення дисципліни обґрунтовується появою нових вимог до ефективності управління діяльністю різних суб'єктів господарювання, у тому числі і закладах освіти в умовах трансформації економіки нашої держави та глобалізаційних процесів, що відбуваються у світовій економіці. Слід зазначити, що структурним елементом будь-якої національної економіки є суб'єкти господарської діяльності різних організаційно-правових форм та галузей національної економіки, які мають різні цілі діяльності. Але разом з тим кожний суб'єкт господарської діяльності має сформувати систему управління та організувати процес управління таким чином, щоб забезпечити досягнення стратегічних цілей та створити умови для подальшого розвитку в нестабільному середовищі функціонування сучасних організацій.

Виконання такого завдання може бути підсилу лише фахівцю обізнаному у питаннях організаційного дизайну, методів і інструментів управління, технологій і методів прийняття управлінських рішень, планування та діагностики різних аспектів діяльності та використання ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, тощо), особливостях розробки конкурентної політики та конкурентної стратегії спроможного оцінити ризики та вчасно запропонувати і впровадити заходи антикризового управління.

Особливість дисципліни «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» полягає у поєднанні теоретичних засад менеджменту організації (теми 1-3), фінансового менеджменту (теми 4-6), управління конкурентоспроможністю (теми 7-8) та основ антикризового управління (теми 9-10).

Отже, опанування дисципліни дозволить майбутнім фахівцям у галузі управління та адміністрування отримати знання в предметній сфері менеджменту організації (закони, принципи, методи інструменти управління), набути та розвинути здатності використання концепцій, методів і інструментарію менеджменту у відповідності до цілей діяльності організації, визначати, аналізувати та структурувати проблеми організації, розробляти заходи щодо підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання, які провадять різні види підприємницької діяльності, обирати та приймати управлінські рішення, які забезпечать сталий розвиток організації і відповідний рівень конкурентоспроможності в умовах невизначеності та ризику.

Передумови для вивчення дисципліни є опанування наступних навчальних дисциплін: «Мікроекономіка та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Технології, методи і моделі прийняття управлінських рішень».

«Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання» тісно пов'язане з такими предметами як: «Управління проектами та ризиками», «Стратегічний менеджмент і маркетинг» тощо.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Менеджмент. Управління закладом освіти», державного стандарту підготовки магістрів зі спеціальності 073 Менеджмент:

- ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;*
- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;*
- ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;*
- ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;*
- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;*
- ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;*
- ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;*
- ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);*
- ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);*
- ПРН 14. Вміння проектувати та організовувати заходи сприяння розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу;*

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Системна модель економічного управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
1. Організація як складна система та об'єкт управління. 2. Взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища. 3. Система економічного управління організацією: функціональний, організаційний, процесний аспект. 4. Використання національних та культурних традицій українського народу в економічному управлінні вітчизняними підприємствами та освітніми організаціями, його задачі.	1. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с. https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c842ee6e-98bf-45a2-b0c0-f212a4397449/content 2. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 3. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_NP_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.p
Семінарське заняття (2 год.): 1. Правові основи утворення і функціонування суб'єктів господарської діяльності Особливості організації і функціонування організацій (підприємств, установ) різних форм власності. 2. Тенденції розвитку організацій різних галузей національної економіки 3. Галузеві особливості функціонального управління організаціями. Розв'язання задач	1. Семикіна М.В., Запірченко Л.Д., Матієнко С.С та ін. Економіка та організація торговельних підприємств:практикум. Навч. посібник / за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 212 с. 2. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 3. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 271 с.

	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/МО_2017.pdf. 4. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с. https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c842ee6e-98bf-45a2-b0c0-f212a4397449/content 5. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 6. Менеджмент соціальної організації (у питаннях і відповідях) : навч. посіб. / за заг. ред. М.В. Туленкова. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 536 с. https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7009/Менеджмент%20соц_орган_МАКЕТ_09-04-23.pdf?sequence=1&isAllowed=y 7. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. http://eprints.zu.edu.ua/34103/1/Управління%20Озакладом%20освіти_блок_2022_друк%20(1).pdf
Завдання для самостійної роботи: Ознайомитись з нормативно-правовою базою щодо порядку заснування суб'єктів господарської діяльності різних організаційно-правових форм та галузей національної економіки, зокрема закладів освіти та зробити їх порівняльний аналіз (кількість учасників, розмір статутного капіталу, порядок прийняття рішень, розподіл відповідальності між учасниками, тощо). Результати аналізу бажано подати у вигляді таблиці. Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	1. Господарський кодекс України. URL: http://www.rada.kiev.gov.ua. 2. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 295 с.

Тема № 2. Організаційний дизайн управлінської моделі суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Сучасні підходи до розроблення управлінських моделей. Основні компоненти управлінських моделей та їх характеристика. Компоненти організаційних перетворень. Модель розвитку внутрішнього потенціалу та конкурентного статусу суб'єкта господарської діяльності.	Адміністративний менеджмент: навч. посіб./ Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2773/1/Михаліцька--Верескля--...--верстка.pdf «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_NP_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.p Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf
Семінарське заняття (2 год.): Людина як елемент соціальної системи. Особливості освітніх організацій. Дизайн організації як набір параметрів, що визначають рівні поділу праці та координування.	Бурмака Т. М., Великих К. О. Комуникативний менеджмент : конспект лекцій (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 Менеджмент). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 69 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/52644/1/2018%201

4. Проєктування та організація заходів сприяння розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу, як необхідна умова організаційних змін.

Розв'язання задач

[75%D0%9B%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%9A%D0%9C.pdf](https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2773/1/Михаліцька--Верескля--...--верстка.pdf)

2. Адміністративний менеджмент: навч. посіб. / Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2773/1/Михаліцька--Верескля--...--верстка.pdf>

3. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с.

http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf

4. Яковенко О.І., Степанова К.В. Дослідження змісту організаційного проєктування, підходів та методів його реалізації на підприємстві. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Економіка і управління»*. Том 32 (71). № 2, 2021. URL:

https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/32_71_2/12.pdf

5. Яковенко О. І. Особливості дистанційного управління персоналом в сучасних умовах. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2022. Том 33 (72). № 1, 2022. С. 34–39.

URL:http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/33_72_1/8.pdf

6. Яковенко О.І. Тенденції розвитку організаційного дизайну та методичні засади їх реалізації в сучасних умовах господарської діяльності. Соціально-економічні та науково-технічні аспекти безпекоорієнтованого розвитку прикордонного регіону: кол. моногр. / за ред. М.М. Меркулова; відп. ред. В.І. Захарченко. Одеса – Ізмаїл: Фенікс, 2022. С. 186–206.

7. Скорик О. О. Концептуальні засади організаційного проєктування в публічному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 6. URL:

<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1451>

8. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський

	державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf
Завдання для самостійної роботи: Зробіть порівняльний аналіз різних видів організаційних структур управління із зазначенням їх характеристики, переваг, недоліків, доцільності застосування для певних видів та масштабів діяльності і організаційно-правових форм організацій різних галузей національної економіки. Результати аналізу бажано подати у вигляді таблиці. Побудуйте організаційну структуру закладу освіти (заклад освіти за вибором) Кейс: Уявіть себе керівником освітньої установи. Запропонуйте заходи сприяння розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу. Визначте склад проектної команди з організації цього заходу та визначте вимоги до учасників команди. Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196с. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf

Тема № 3. Технологія розв'язання завдань економічного управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Характеристика методів управління організацією. Економічне управління підприємством як процес прийняття управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Формування системи ключових показників економічного управління підприємством. Система контролінгу	Наливайко Л., Симоненко Т. Методи прийняття управлінських рішень. Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67с. URL: https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl16.2.pdf Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с.

	http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2_020%20ВІЗАВІ.pdf 3. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 4. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_NP_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.p
Семінарське заняття (2 год.): 1. Методи прийняття управлінських рішень. 2. Закони, що впливають на прийняття рішень в менеджменті: економічні, соціології, індивідуальної і соціальної психології людини. 3. Система економічного управління «витрати-випуск-прибуток» (CVP - аналіз). 4. Система збалансованих показників (BSC) Розв'язання задач	1. Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. 2. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХП», 2017. 84 с. 3. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Кореньок П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 295 с. 4. Аналіз господарської діяльності: Г. Даценко, Н. Коцеруба, І. Крупельницька, О. Кудирко, І. Лобачева; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця. 2021. 416 с. https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27776.pdf 5. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf

Завдання для самостійної роботи: 1. Оберіть певний вид господарської діяльності (освітньої організації), розробіть для нього систему цілей («дерево цілей») та складіть для кожної цілі систему ключових показників за якої можна буде оцінити рівень її досягнення. Результати подайте у табличній формі. 2. Дайте порівняльну характеристику методам контролінгу та систематизуйте їх у відповідності до сфери і часу застосування. 3. Задача: Компанія виробляє та продає один вид продукції. Результати її діяльності за останній місяць характеризуються такими показниками: виручка від реалізації — 400 тис. грн., обсяг змінних витрат — 280 тис. грн., (28 грн.\од.), обсяг постійних витрат — 90 тис. грн. Розрахуйте точку беззбитковості, визначте розмір доходу в точці беззбитковості та обсяг прожачів, що забезпечить прибуток у розмірі 12 тис. грн. Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	1. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 2. Наливайко Л., Симоненко Т. Методи прийняття управлінських рішень. Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67с. URL: https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl16.2.pdf 3. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 4. Аналіз господарської діяльності: Г. Даценко, Н. Коцеруба, І. Крупельницька, О. Кудирко, І. Лобачева; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця. 2021. 416 с. https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27776.pdf

Тема № 4. Система бюджетного управління господарською діяльністю

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Зміст системи бюджетного управління діяльністю суб'єкта господарювання. 2. Види планів і послідовність їх розробки. 3. Методи планування і прогнозування. 4. Постановка системи бюджетування в організації. 5. Регламентация бізнес-процесів системи бюджетування у внутрішніх документах (положеннях, регламентах, формах бюджетів і звітів).	1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib._Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 2. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 3. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Финансовый менеджмент : первый

	посібник у схемах и таблицях. Львів : Львовский державний университет внутренних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 4. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf
Семінарське заняття (2 год.): 1. Складання, затвердження і виконання кошторису. 2. Основні фінансові елементи в системі бізнес-планування. 3. Етапи організації роботи з бюджетування. 4. Розробка фінансової структури підприємства та освітньої організації 5. Визначення необхідної кількості бюджетів, які формуються на рівні підрозділів, та схем їх консолідації. Розв'язання задач	1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib._Finansovyuy-menedzhment-2021r.pdf 2. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 3. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицях. Львів : Львовский державний университет внутренних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 4. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 5. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf

Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті): Причини виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності підприємства. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного та поточного фінансового планування. Склад і типізація центрів фінансової відповідальності (ЦФВ) та місць виникнення затрат (ЦВЗ), об'єднаних схемою консолідації фінансової інформації. Постановка фінансових бюджетів. Формування статей, принципів їх групування, складу, ступеня деталізації та фінансового аналізу. Впровадження розробок у систему інформаційної підтримки бюджетування. Анотування наукової статті (150-200слів) Ситуаційне завдання: Уявіть себе директором освітньої установи. Зпроектуйте заходи сприяння розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу. Складіть бюджет організації і проведення цього заходу. Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib. Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : перший посібник у схемах и таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf

Тема № 5. Технологія формування операційних бюджетів та бюджету доходів і витрат діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): Формування бюджету продаж за видами виробів. Формування бюджету виробництва за видами виробів.	Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073

3. Формування бюджету прямих матеріальних витрат. 4. Формування бюджету прямих витрат на оплату праці. 5. Формування бюджету загальновиробничих витрат. 6. Розроблення бюджету доходів і витрат. Економічна сутність і види прибутку підприємства. 7. Функції і механізм управління прибутком підприємства. 8. Фандрейзинг як можливість покриття потреби у фінансових ресурсах освітнього закладу	«Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 295 с. 2. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/N_avch.posib._Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 3. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 4. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицах. Львів : Львовский державний университет внутрених делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posib_nik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 5. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/визаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf
Семінарське заняття (4 год.): 1. Складання кошторису закладу освіти. 2. Складання бюджету витрат на реалізацію продукції (бюджет витрат на збут). 3. Складання бюджету адміністративних витрат. 4. Бюджет собівартості реалізованої продукції. 5. Формування бюджету доходів і витрат підприємства. 6. Аналіз ефективності використання прибутку. 7. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг). 8. Оптимізація джерел прибутку. Розв'язання задач	1. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 2. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/N_avch.posib._Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 3. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря

	Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 4. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицах. Львів : Львовский державний университет внутрєнних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posib_nik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 5. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/вїзавї_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 6. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект у якому відобразити: методикку розрахунку потреби освітньої організації: - в персоналі; - в оборотних фондах і фондах обігу; - основних засобах; вказати показники оцінки їх ефективності. Розв’язати задачі: Задача 1 План реалізації продукції і послуг на рік на фабриці передбачено довести до 320 тис. грн. Середній залишок оборотних засобів заплановано на суму 40 тис. грн. В результаті впровадження організаційно-технічних заходів тривалість одного обороту скоротилася в середньому на 6 днів, обсяг реалізованої продукції і послуг зріс на 3%. Визначити планове та фактичне число оборотів оборотних засобів, планову та фактичну тривалість обороту оборотних засобів, а також потрібну суму оборотних засобів у плановому періоді та суму вивільнених оборотних засобів. Задача 2	1. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 2. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 3. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Финансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib. Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 4. Жигалкевич Ж.М., Кам’янська О.В. Финансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf

Для бригади заплановано виготовити 200 виробів за рік, оптова (гуртова) ціна яких становить 148 000 грн. Пряма відрядна заробітна плата в структурі гуртової ціни — 35%. За рік бригадою зекономлено 450 кг чорних металів, завдяки чому виготовлено понад план два вироби і одержано додатково 518 грн. заробітної плати. Госпрозрахунковим бригадам нараховується премія за економію чорних металів у розмірі 50% одержаної економії. Вартість 1 кг чорних металів — 0,6 грн. За перевиконання плану на 1% бригада преміюється в розмірі 2% запланованого фонду оплати праці. Визначити приріст заробітної плати бригади за рік за виготовлення додаткової кількості виробів із зекономлених матеріалів. Задача 3 У результаті розподілу прибутку швейної фабрики між її виробничими підрозділами розкрійний цех одержав 9,4 тис. грн. валового прибутку. Після сплати орендної плати в розмірі 0,8 тис. грн. та повернення внутрізаводських кредитів у сумі 1,2 тис. грн. і відшкодування збитків у розмірі 0,45 тис. грн. у цеху було утворено фонд споживання та фонд накопичення у співвідношенні 3:1. Розрахувати величину цих фондів.	5. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицях. Львів : Львовский державний университет внутренних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalni_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 6. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/визаві_текст_2020%20ВІЗАБИ.pdf

Тема № 6. Управління грошовими потоками та капіталом суб'єкта господарської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): 1. Принципи і методи управління грошовими потоками підприємства. 2. Планування грошових потоків. 3. Фінансування діяльності підприємства: основні поняття і категорії. 4. Економічна сутність і класифікація капіталу підприємства. 5. Функції і механізм управління капіталом підприємства. 6. Оптимізація структури капіталу. 7. Управління власним капіталом.	1. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент за видами економічної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми (підготовки докторів філософії) спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Коренюк П.І. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 295 с. 2. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Финансовый менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/

8. Управління позиковим капіталом. 9. Управління інвестиційним портфелем суб'єктів господарської діяльності.	Navch.posib. Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 3. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 4. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицах. Львів : Львовский державний университет внутрєнних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzhment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 5. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/вїзавї_текст_2020%20ВїЗАВї.pdf 6. Яковенко О.І. Теоретичні аспекти вдосконалення управління оборотними активами. <i>Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія</i>, 2017. №1-2(243-244). С.175-190.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Довгострокові пасиви: склад, структура, основні способи збільшення капіталу. 2. Традиційні методи короткострокового і середньострокового фінансування. 3. Оцінка середньозваженої вартості капіталу підприємства. 4. Моделі оцінки вартості зобов'язань підприємства. 5. Політика формування власних фінансових ресурсів підприємства. 6. Дивідендна політика. 7. Політика залучення і формування позикового капіталу підприємства. Інвестиційна політика підприємства.	1. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196с. 2. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 3. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf

8. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів. Сутність і класифікація фінансових ризиків підприємства. 9. Леверидж та його роль у фінансовому менеджменті. Розв'язання задач	4. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib. Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 5. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 6. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицах. Львів : Львовский державний университет внутренних делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzhment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 7. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/vizavi_text_2020%20VIZABI.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті): - Основні теорії структури капіталу. Методологічні основи оцінки вартості капіталу підприємства. - Сутність концепції вартості капіталу. - Оцінка вартості власного капіталу. - Управління залученням банківського кредиту. - Забезпечення стійких темпів економічного розвитку підприємства. - Ключові принципи оцінки інвестиційних проєктів. - Методи аналізу ризику.	1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib. Finansovyy-menedzhment-2021r.pdf 2. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf 3. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицах. Львів : Львовский державний университет внутренних делсправ, 2022. 224 с.

- Механізми нейтралізації фінансових ризиків. - Категорії ризику і левериджу. - Методика розрахунку критичного обсягу продажів. - Оцінка виробничого левериджу. - Оцінка фінансового левериджу.	https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 4. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. – Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf

Тема № 7. Управління конкурентоспроможністю діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Поняття та види конкурентоспроможності. 2. Конкурентні стратегії та вплив конкурентних сил на діяльність суб'єкта господарювання. 3. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності організації: галузевий, структурний, функціональний, процедурний та цільовий. 4. Використання методів стратегічного аналізу для оцінки конкурентоспроможності організації. 5. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції (робіт, освітніх послуг).	1. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 156 с. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35675/1/УК%20посібник%202020.pdf 2. Яковенко О.І. Методичні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. <i>Теоретико-методичні аспекти підвищення конкурентоспроможності прикордонного регіону : кол. моногр. / за ред в.І. Захарченко та М.М. Меркулова. – Одеса: Атлант, 2018. С.194-204.</i> 3. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 4. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута»,

	2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 5. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_N_P_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.p
Семінарське заняття (2 год.): 1. Суть, роль та місце конкурентної політики у підприємницькій та освітній діяльності 2. Основні підходи до формування конкурентної політики суб'єкта господарської діяльності та оцінювання її ефективності. 3. Процес розробки конкурентної стратегії та критерії оцінки її ефективності. Розв'язання задач	1. Яковенко О.І. Використання зарубіжного досвіду здійснення конкурентної розвідки для забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств. Теорії конкуренції та практика визначення конкурентоспроможності в умовах безпеко-орієнтованого розвитку: кол. монографія / за ред. М.М. Меркулов. Ізмаїл, Одеса: Фенікс, 2020. С.171-180. 2. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 156 с. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35675/1/УК%20посібник%202020.pdf 3. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 4. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 5. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник.

	Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_NP_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.p 6. Яковенко О.І., Величко І.І. Практичні аспекти застосування SWOT-аналізу у процесі формування стратегії розвитку закладу вищої освіти. <i>Приазовський економічний вісник: електронний науковий журнал</i>. Випуск 1(18)2020. URL: http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-18
Завдання для самостійної роботи: 1. Дайте порівняльний аналіз методам стратегічного аналізу (бенчмаркінгу, SWOT-аналізу, SNV-аналізу, GAP-аналізу, PEST-аналізу, LOTS-аналізу, матриця BCG, матриця МакКенсі та інші) обов'язкові позиції: сутність та особливості застосування, переваги, недоліки, доцільність використання в певних умовах. Результати подати у вигляді таблиці. 2. Оберіть будь-яку освітню організацію та здійсніть оцінку його конкурентоспроможності з використанням одного з методів стратегічного аналізу. Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	1. Особливості застосування бенчмаркінгу в Україні. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16227/1/74_Shandr%D1%96vska_140_141_Modern_Problems.pdf. 2. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління, його переваги і недоліки. URL: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58123.doc.htm 3. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 4. Yakovenko Olena SWOT-analysis application features in modeling the institution development strategy Management of 21st century: globalization challenges Issue 3: monograph / in edition I. Markina. Prague. Management of 21st century: globalization challenges Issue 3: monograph / in edition I. Markina. Prague. Nemoros s.r.o. 2020. Czech Republic. P.186-192. 5. Яковенко О.І., Величко І.І. Практичні аспекти застосування SWOT-аналізу у процесі формування стратегії розвитку закладу вищої освіти. <i>Приазовський економічний вісник: електронний науковий журнал</i>. Випуск 1(18)2020. URL: http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-18

Тема № 8. Управління ефективністю діяльності суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Теоретичні основи оцінки ефективності функціонування і управління підприємством. 2. Критерії та система показників оцінки економічно ефективності управління. 3. Критерії оцінки управлінської праці. Показники ефективності управлінської праці. 4. Концепції ефективності та підходи до оцінки ефективності управління 5. Оцінка ефективності організації управління та результатів діяльності господарського суб'єкта.	1. Адміністративний менеджмент: навч. посіб./ Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2773/1/Михаліцька--Верескля--...--верстка.pdf 2. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. 3. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХП», 2017. 84 с. 4. Економічна діагностика : підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 285 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/Підручник.pdf 5. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Navch.posib._Finansovyyu-menedzhment-2021r.pdf 6. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf

Семінарське заняття (2 год.): 1. Складові оцінки ефективності функціонування організації. 2. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності. 3. Визначення ефективності діяльності суб'єкта господарювання. 4. Коефіцієнти ефективності організації управління. Розв'язання задач	1. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 2. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. Іванова Н.С., Приймак Н.С., Карабаза І.А., Шаповалова І.В., Лижник Ю.Б./ ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. 282 с. URL: 3. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 4. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 5. «Менеджмент організацій»: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 271 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/МО_2017.pdf. 6. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці критерії та показник ефективності (комерційної, соціальної, тощо) діяльності організації, організаційних структур управління, організації маркетингу, освітнього процесу, фінансів та кадрової роботи, використання	Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо

ресурсів організації із зазначенням методики розрахунку цих показників та напрямів і заходів щодо підвищення ефективності. 2. За запропонованими результатами діяльності організації дайте аналітичну оцінку ефективності діяльності із визначенням проблем та можливих заходів щодо їх усунення. Результати представити у вигляді презентації з використанням Power Point Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	

Тема № 9. Діагностика управління діяльністю суб'єкта господарювання

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Сутність діагностики системи управління організаціями. 2. Діагностика кадрового забезпечення. 3. Діагностики виробничої системи. 4. Діагностика стану матеріально-технічного забезпечення. 5. Діагностика організації комунікаційних мереж (внутрішніх та зовнішніх). 6. Фінансова діагностика господарської діяльності.	1. Економічна діагностика : підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 285 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/Підручник.pdf 2. Воскобоева О.В., Гусева О.Ю., Ромащенко О.С.. «Економічна діагностика». 2021. 3. Економіка підприємства] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021 https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/Економіка_електронний%20підручник%20%281%29.pdf 4. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf
Семінарське заняття (2 год.): 1. Процес діагностики. 2. Показники діагностичного дослідження: економічні фінансові, соціально-психологічні. 3. Інформаційне забезпечення діагностики управління діяльністю суб'єкта господарювання.	1. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 2. Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир:

4. Діагностика ефективності організації системи управління. Розв'язання задач	Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 3. Економічна діагностика : підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 285 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/Підручник.pdf 4. Воскобоева О.В., Гусева О.Ю., Ромащенко О.С.. «Економічна діагностика». 2021.
Завдання для самостійної роботи: 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці показники діагностичного дослідження: економічні фінансові, соціально-психологічні та методику їх обчислення (визначення) 2. За результатами фінансової звітності підприємства здійсніть діагностику фінансового стану та прибутковості діяльності підприємства. Запропонуйте заходи щодо підвищення фінансової стійкості господарського суб'єкта. 3. За результатами фінансової звітності освітнього закладу державної форми власності проаналізуйте виконання кошторису Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття	Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо

Тема № 10. Основи антикризового управління та управління ризикозахищеністю суб'єкта господарської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Економічна сутність кризового стану організації. 2. Діагностика кризового стану організації. 3. Зміст процесу антикризового управління в організації. 4. Фінансове управління процесом стабілізації, реорганізації і ліквідації підприємства, реструктуризації боргів підприємства у процесі проведення фінансової санації.	1. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Финансовый менеджмент : первый посібник у схемах и таблицях. Львів : Львовский державний університет внутрішніх делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik - Sevcenko NV Melnik SI VIDANIJ 2. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика

5. Концепція управління ризикозахищеністю організації.	: колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 3. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf
Семінарське заняття (2 год.): 1. Види криз та причини (чинники), що їх спричиняють. 2. Сутність і завдання антикризового управління. 3. Фінансові аспекти реорганізації організації та забезпечення ліквідаційних процедур. 4. Якісні та кількісні методи оцінки ризиків. 5. Заходи попередження та зменшення негативного впливу ризиків на результати діяльності суб'єкта господарювання. Розв'язання задач	1. 2. Яковенко О.І. Управління проєктами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196с. 3. Яковенко О. І. Антикризове управління підприємством в умовах пандемії COVID-19. <i>Причорноморські економічні студії</i>. 2022. Випуск 74. С. 163–167. URL:http://bses.in.ua/journals/2022/74_2022/26.pdf. 4. Яковенко О.І. Актуальні питання управління діяльністю вітчизняних підприємств в сучасних умовах господарювання. <i>Причорноморські економічні студії</i>. 2022. Випуск 76/2022 С. 163–167. URL:http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/2.pdf. 5. Шевченко Н . В ., Мельник С . І . Фінансовий менеджмент : перший посібник у схемах и таблицях. Львів : Львовський державний університет внутрішніх делсправ, 2022. 224 с. https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ 6. Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/візаві_текст_2020%20ВІЗАВІ.pdf 7. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. та ін. Менеджмент : Підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир:

	Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/Менеджмент.pdf 8. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с. https://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3833/1/марченко%2014-06-21.pdf 9. Яковенко О.І., Степанова К.В. Актуальні питання управління закладами вищої освіти під час воєнного стану. <i>Причорноморські економічні студії</i>. Видавничий дім «Гельветика», Випуск 80. 2023. С. 128-135.
Завдання для самостійної роботи: 1. За результатами вивчення наукових джерел систематизуйте у таблиці види криз, причини, що їх спричиняють показники за якими визначають наявність певної кризи та заходи щодо попередження кризи або виходу із кризового стану. 2. Оберіть будь-яку організацію (комерційну або заклад освіти) здійсніть діагностику її діяльності. Визначте вірогідність настання кризового стану в цілому та за окремими аспектами діяльності і запропонуйте превентивні заходи та/або заходи щодо усунення кризових явищ і ризиків діяльності для забезпечення сталого розвитку організації (закладу освіти).	Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів), наукові статті у фахових виданнях, підручники, посібники, тощо

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному

контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант 1

1. Технологія формування бюджету прямих матеріальних витрат.
2. Управління інвестиційним портфелем підприємства.

Задача 1

Визначити вивільнену суму нормованих оборотних засобів, якщо в результаті впровадження поточного методу виробництва тривалість одного обороту скоротилася на 10 днів. За планом завод має реалізувати продукції на 20 млн грн. при середньорічному залишку нормативних оборотних засобів 5 млн грн. Дайте оцінку щодо ефективності впровадження заходів підвищення ефективності діяльності організації

Задача 2

Підприємство "Ольвія" для одержання кредиту подало баланс із такими даними (табл. 1).

Таблиця 1

Показник	На 01.01	На 01.04
Виробничі запаси	22 523	33 792
Тварини на вирощуванні і відгодівлі	92	432
Малоцінні і швидкозношувані предмети	241	458
Незавершено виробництво	—	
Витрати майбутніх періодів	—	39
Готова продукція	4 517	33 431
Товари	6 61.2	6 582
Товари відвантажені і не оплачені в строк	14 312	36 406
Розрахунки з дебіторами	2 343	16 056
Короткострокові фінансові вкладення	3 000	2 000
Каса	14	6
Розрахунковий рахунок	956	1 388
Інші грошові кошти	16	21
Довгострокові кредити банку	—	—
Розрахунки з кредиторами	34 024	107 746

Визначити коефіцієнт загальної і абсолютної ліквідності та зробити висновки про кредитоспроможність підприємства; дайте рекомендації щодо укладання кредитного договору
Форма підсумкового контролю екзамен.

Екзамен

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Сутність і етапи організаційного проектування
2. Теоретичні засади створення й розвитку організаційних форм управління
3. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління
4. Методологічні принципи проектування організаційних форм управління
5. Процес проектування організаційних форм управління
6. Оцінка ефективності організаційних форм управління
7. Показники оцінки ефективності ОФУ
8. Методи розрахунку основних коефіцієнтів ОФУ
9. Правові основи створення організації
10. Життєвий цикл організації, закони і принципи організації функціонування та розвитку організації
11. Типологізація організаційних структур.
12. Етапи розвитку організаційної теорії
13. Основні види соціальних організацій: формальні і неформальні
14. Основні групи компонентів соціальної організації
15. Загальні рівні соціальної організації
16. Види соціальних організацій
17. Регулятори в соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок
18. Сутність, цілі та завдання економічного управління в діяльності господарського суб'єкта
19. Потенціал організації, як предмет економічного управління суб'єкта господарської діяльності
20. Особливості функціонування господарських суб'єктів в сучасних умовах
21. Поняття, ознаки та типи організаційних структур управління
22. Поняття, види виробничих структур підприємства у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності. Чинники, які зумовлюють їх вибір
23. Праві засади функціонування суб'єктів господарської діяльності в Україні
24. Система показників, що визначають результати діяльності організації
25. Поняття системного підходу до управління організацією у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
26. Місце управлінських рішень у процесі управління.
27. Типи управлінських рішень та вимоги до їх прийняття
28. Технологія прийняття управлінських рішень
29. Методи управління: поняття, види, умови використання
30. Поняття та види бюджетів в господарській діяльності
31. Зміст системи бюджетного управління господарською діяльністю
32. Поняття та порядок розробки фінансової структури
33. Поняття та порядок розробки бюджетної
34. Постановка фінансових бюджетів в організації
35. Регламентація бізнес-процесів системи бюджету
36. Організація бюджетного управління
37. Технологія формування операційних бюджетів
38. Розроблення бюджету доходів і витрат

39. Інформаційне забезпечення економічного управління
40. Системи і методи фінансового аналізу господарської діяльності
41. Системи і методи фінансового планування
42. Методи внутрішнього фінансового контролю і фінансового контролінгу
43. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення управлінської діяльності
44. Основні джерела інформації для фінансового аналізу
45. Поняття і значення грошових потоків в господарській діяльності
46. Сутність та завдання управління грошовими потоками.
47. Політика управління грошовими потоками підприємства
48. Методи оптимізації грошових потоків підприємства
49. Планування грошових потоків
50. Сутність і завдання управління операційними активами
51. Методи оцінки сукупної вартості активів підприємства
52. Політика управління запасами
53. Управління поточною дебіторською заборгованістю
54. Політика управління грошовими активами
55. Управління оборотними активами
56. Політика підприємства у сфері оборотного капіталу
57. Методи управління виробничими запасами
58. Вибір політики оперативного управління оборотними активами і короткостроковими зобов'язаннями
59. Управління необоротними активами у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
60. Політика підприємства в управлінні необоротними активами
61. Управління оновленням необоротних активів
62. Управління фінансуванням необоротних активів
63. Політика залучення і формування позикового капіталу суб'єкта господарювання
64. Управління залученням банківського кредиту
65. Забезпечення стійких темпів економічного розвитку організації
66. Управління інвестиціями
67. Інвестиційна політика підприємства
68. Ключові принципи оцінки інвестиційних проєктів
69. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності
70. Управління фінансовими ризиками.
71. Методи аналізу ризику
72. Принципи формування інвестиційної політики
73. Форми реальних інвестицій і особливості управління ними
74. Види інвестиційних проєктів у сфері підприємництва торгівлі та біржової діяльності та вимоги до їх розробки.
75. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів
76. Оцінка вартості фінансових інструментів інвестування
77. Формування портфеля фінансових інвестицій

78. Сутність фінансової стратегії підприємства, принципи та послідовність їх розробки.
79. Стратегічний фінансовий аналіз і методи його здійснення
80. Управління реалізацією фінансової стратегії
81. Економічна сутність і види прибутку
82. Функції і механізм управління прибутком підприємства
83. Оптимізація джерел прибутку
84. Аналіз розподілу й використання
85. Аналіз ефективності використання прибутку
86. Показник фінансової стійкості і платоспроможності підприємства
87. Суть, роль та місце конкурентної політики у підприємницькій діяльності.
88. Основні підходи до формування конкурентної політики суб'єкта господарської діяльності та оцінювання її ефективності.
89. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності організації: галузевий, структурний, функціональний, процедурний та цільовий.
90. Використання методів стратегічного аналізу для оцінки конкурентоспроможності організації
91. Процес розробки конкурентної стратегії та критерії оцінки її ефективності
92. Складові оцінки ефективності функціонування підприємств
93. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності
94. Визначення ефективності діяльності суб'єкта господарювання
95. Види криз та причини (чинники), що їх спричиняють
96. Сутність і завдання антикризового управління
97. Фінансові аспекти реорганізації організації та забезпечення ліквідаційних процедур
98. Зміст процесу антикризового управління в організації
99. Діагностика фінансової кризи організації

Приклад тестових завдань:

1. *У систему інтегрального фінансового аналізу включають:*
 1. порівняльний аналіз фінансових показників підприємства з конкурентами
 2. структурний аналіз фінансових потоків
 3. PEST- аналіз фінансових результатів підприємства
 4. систему SWOT- аналізу фінансової діяльності
2. *За методами розробки бюджет підприємства поділяється на:*
 1. поточний та капітальний
 2. функціональний та комплексний
 3. стабільний та гнучкий
 4. жорсткий та мінливий
3. *Який тип політики фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного та довгострокового позиченого капіталів повинна фінансуватися постійна частина оборотних активів?*
 4. жорсткий
 5. помірний
 6. агресивний
 7. консервативний

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	40 балів (поточний контроль) середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,4	10 балів (проміжний контроль) – середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,1	50 балів (підсумковий контроль) середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5
Мінімальний пороговий рівень	20 балів (поточний контроль)	6 балів (проміжний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahnjen_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «10». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,1. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 6 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Критеріями оцінювання роботи з Internet джерелами є здатність студента збирати джерельну інформацію та критично її опрацювати. Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання управлінських ситуацій та робити обґрунтовані висновки.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до теми навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Тематика рефератів:

1. Системні зміни у сучасній економічній організації: джерела виникнення і засоби гармонізації.
2. Якість господарських процесів і проблеми її оцінювання.
3. Розпізнавання ринкових сигналів як один з важливих напрямків подолання когнітивної недостатності підприємства.
4. Системна цілісність підприємства та чинники її забезпечення.
5. Система економічного управління та економічний порядок на підприємстві.
6. Функції економіста у процесі бюджетування.
7. Комплексна характеристика безперервного процесу бюджетування.
8. Механізм формування бюджету продаж як відправної точки формування операційних бюджетів підприємства.
9. Структура бюджетів і послідовність їх розробки у торговельному підприємстві.
10. Структура бюджетів і послідовність їх розробки на виробничому підприємстві.
11. Гнучкий бюджет: механізм формування та призначення для аналізу оцінки діяльності підприємства.
12. Групи відхилень за гнучким бюджетом та методики розрахунку цих відхилень.
13. Критерії та методи дослідження повноти виконання бюджетів підприємства.
14. Фінансова стратегія підприємства: зміст та чинники, що її визначають.
15. Методи комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.
16. Фінансова та управлінська звітність як інформаційна база фінансової діагностики підприємства.
17. Управлінські опції щодо покращення фінансових і не фінансових показників діяльності підприємства.
18. Бенчмаркінгові інструменти фінансової діагностики підприємства
19. Інтегральні показники фінансового стану підприємства: види, зони застосування та обмеження.

20. Мета і принципи проведення фінансового аналізу підприємства для власників, топ-менеджменту, інвесторів, державних і кредитних установ.
21. Стратегічні і операційні управлінські рішення для раціоналізації операційного і фінансового циклу підприємства.
22. Взаємозв'язок збутової політики підприємства з величиною робочого капіталу підприємства.
23. Вплив виду діяльності, особливостей бізнес-напрямів підприємств та рівня конкуренції бізнес-середовища на величину та структуру оборотних активів.
24. Управління операційним і фінансовим циклами підприємства: операційні та стратегічні управлінські рішення.
25. Управління запасами підприємства: фактори впливу та зони обмеження
26. Можливі джерела фінансування оборотних активів українських підприємств.
27. Вибір стратегії фінансування оборотних активів підприємств.
28. Фінансові інструменти українського фондового ринку: обмеження і можливості інвестування.
29. Принципи формування інвестиційного портфелю підприємства.
30. Види фінансових інвестицій українських підприємств.
31. Методи оптимізації інвестиційного портфелю підприємства на різних етапах життєвого циклу.
32. Теорії оптимізації інвестиційного портфелю: математичні моделі та управлінські опції.
33. Джерела фінансування українських підприємств: аналіз тенденції, юридичні та ринкові обмеження.
34. Структура капіталу українських підприємств: залежність від виду і масштабу діяльності, розвитку кредитного і фондового ринків.
35. Власний капітал підприємства та джерела його фінансування.
36. Оцінка вартості власного капіталу підприємства: теоретичні підходи та застосування в українській практиці.
37. Середньозважена і гранична вартість капіталу: принципи розрахунку та сфери застосування.
38. Інформаційні обмеження та асиметричність ринкової інформації при прийнятті рішень щодо структури капіталу підприємства.
39. Види дивідендної політики та чинники, що впливають на її вибір.
40. Аналіз дивідендної політики основних гравців вітчизняного фондового ринку.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Семестрові екзамени в усній проводять за білетами. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання і одну задачу. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які входять до підсумкового контролю, наведено у табл. 3-4.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середнє арифметичне оцінок (середньозважений бал) студента, що він отримав за кожне з питань (завдань) екзаменаційного білета. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілого. Якщо здобувач вищої освіти отримав недостатню кількість балів з поточного контролю (менше 20 балів) або не склав проміжний контроль, він не допускається до складання семестрового екзамену, а у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно».

У разі, якщо здобувач вищої освіти за екзамен отримав середньозважений бал менше, ніж 2,75, то він вважається таким, що не склав екзамен. У графі «підсумковий контроль» виставляється 0 балів.

Здобувачі, які не з'явилися на контрольні заходи, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (0 балів за 100-бальною шкалою).

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

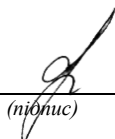
Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Підсумковий екзаменаційний контроль під час дистанційного формату навчання проводиться у комбінованій формі у синхронному режимі у формі співбесіди. Під час співбесіди студенту пропонується надати відповідь на три питання та розв'язати одне практичне завдання. Орієнтовний перелік питань до співбесіди наводиться у електронному курсі дисципліни, що розміщено на платформах LMS Moodle або Google Classroom. Прикладами практичних завдань можуть слугувати подані у силабусі типові завдання для розв'язання на семінарських (практичних, лабораторних заняттях) та самостійної роботи. З метою дотримання принципів академічної доброчесності та прозорості під час визначення певних питань та завдань у ході співбесіди застосовується ІТ технології, зокрема, генератор випадкових чисел (<https://generator-online.com/numbers>).

Під час співбесіди здобувач вищої освіти має надати відповіді на поставлені питання та пояснити розв'язання практичного завдання, які обираються рандомно охоплюють різну тематику навчальної дисципліни й спрямовані на оцінювання запланованих результатів навчання.

Підсумковий бал за екзаменаційну відповідь здобувача вищої освіти є середнім арифметичним оцінок за кожне питання (завдання), переведеним за 100-бальною шкалою з коефіцієнтом 0,5.

Викладач

(підпис)

Степанова К.В.
(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)

